

- 1 Charles Davidsen Bell - Jan van Riebeeck landt in de Tafelbaai in april 1642.
- 2 Albert Cuyp, Een opperkoopman van de VOC, 1640-1660. Collectie Rijksmuseum, Amsterdam.
- 3 Krijttekening Luke: 'Een Spaans schip is aan het zinken en dat andere is de Batavia.'
- 4 Schilderij Luke: 'De Nederlanders hebben een hutje veroverd en hun vlag erop gezet en de Afrikanen stelen de schat.'

KIJKEN, MAKEN EN DENKEN

WELKE BETEKENISSEN GEVEN KINDEREN BIJ HET KIJKEN NAAR KUNST EN WAT DOEN ZIJ DAARMEE IN HUN EIGEN WERK?

Kunstwerken bekijken en bespreken gebeurt in de receptiefase van het beeldend onderwijs. Maar wanneer en hoe kan je als docent dat het beste doen? Belemmert het kijken naar kunst niet de eigen creativiteit in de productiefase? In het onderzoek naar betekenisgeving in het beeldend onderwijs zijn de sporen van betekenissen die kinderen geven bij het kijken naar schilderijen, gevolgd naar hun eigen werk. Ook is gekeken naar de invloed van de vragen van de leerkracht op de betekenisgeving.

AUTEUR: HESTER ELZERMAN // PO 6

Volgens de theorie van creativiteit van Vygotsky geven kinderen betekenis aan hun culturele omgeving, samen met de leerkracht en andere kinderen, en komen zij zelf tot betekenissen die zij gaan verbeelden of vormgeven. Deze theorie was het uitgangspunt van het onderzoek dat is gedaan binnen de kenniskring *Taal en Ontwikkelingsgericht Onderwijs* van Hogeschool InHolland. Vanuit deze theorie zou je zeggen dat kijken naar kunst juist heel bevorderlijk is voor de creativiteit. De resultaten van het onderzoek laten zien dat dit blijkt te kloppen.

UITWERKING EN RESULTATEN

Het onderzoek is uitgevoerd op een basisschool in een combinatie van groep 5 en 6. Op dat moment werd er gewerkt aan het thema *Handel in de VOC*. De te bespreken kunstwerken werden daarop afgestemd: twee schilderijen van een VOC-koppel van Albert Cuyp (zie afbeelding) en de landing van Nederlanders op de Kaap van Charles Bell (zie afbeelding). Na het bespreken van de kunstwerken gingen de kinderen zelf aan de slag. Bij het bespreken van het eerste schilderij, dat van Albert Cuyp, heeft de leerkracht het gesprek gevoerd op de manier die gangbaar was in de groep. Bij de bespreking van het tweede schilderij, dat van Bell, heeft zij specifieke vragen naar beeldaspecten en een soort filosofische vragen gesteld. In het schema (zie Afbeelding 1) is te zien wat er in de receptie- en in de productiefase gebeurde na het stellen van bepaalde soorten vragen.